

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľky **MUDr. V. M.**, bytom v B., zastúpenej JUDr. E. G., advokátkou Advokátskej kancelárie G., spol. s r.o., so sídlom v B., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 17.septembra 2008, č.k. 6 Sd 69/2007-10, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 17. novembra 2008, č. k. 6Sd /69/2007 – 10 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne z 19. septembra 2007 číslo X. **z r u š u j e** a vec jej **vracia** na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odporkyňa **je povinná** zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania vo výške 130, 83 € do rúk jej právnej zástupkyne JUDr. E. G., advokátky advokátskej kancelárie G., spol., s.r.o., v B., na účet číslo X., vedený v T. do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 17. septembra 2008 č.k. 6 Sd 69/2007 -10 potvrdil rozhodnutie z 19. septembra 2007 číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 1 ods. 3 zákona č. 461/2003Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004Z.z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o starobný dôchodok s odôvodnením, že navrhovateľka je naďalej vo výkone služby ako príslušníčka Policajného zboru a nárok na starobný dôchodok jej nevznikol. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku konštatoval, že odporkyňa správne postupovala, keď žiadosť navrhovateľky o starobný dôchodok zamietla, lebo podľa § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení sa na príslušníkov Policajného zboru zákon o sociálnom poistení nevzťahuje a z uvedeného dôvodu nie je možné priznať navrhovateľke starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení, počas trvania jej služobného pomeru. Krajský súd ďalej uviedol, že keby navrhovateľka mala 13. septembra 2006 skončený služobný pomer, nepochybne by splnila všetky podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa ustanovení zákona o sociálnom poistení, teda dovŕšila by dôchodkový vek (58 rokov a 6 mesiacov) a bola by dôchodkovo poistená najmenej 10 rokov.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie. Uviedla v ňom, že podľa jej názoru napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave vychádza z nesprávneho skutkového zistenia ako aj z nesprávneho právneho posúdenia veci. S rozhodnutím súdu prvého stupňa nesúhlasila najmä preto, že zákon č. 328/2002Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov neupravuje poskytovanie starobného dôchodku. Navrhovateľka žiadala o priznanie starobného dôchodku na základe skutočností, že splnila vekovú podmienku ako aj podmienku doby dôchodkového poistenia, nakoľko bola od 1. septembra 1963 až do 15. júna 1995 nepretržite zamestnaná (dôchodkovo poistená) a za toto obdobie si navrhovateľka uplatnila nárok na starobný dôchodok, pričom nežiadala, aby jej doba od 15. júna 1995, odkedy je v služobnom pomere v Policajnom zbore bola zahrnutá do hodnotenia odpracovanej doby a doby dôchodkového poistenia. Súd prvého stupňa sa podľa názoru navrhovateľky v odôvodnení svojho rozhodnutia s uplatňovaným nárokom na priznanie starobného dôchodku za obdobie od vzniku služobného pomeru od 15. júna 1995 vôbec nevysporiadal a svoje rozhodnutie z právneho a skutkového hľadiska vôbec náležite nevyhodnotil a neodôvodnil. Navrhovateľka preto žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a aby rozhodnutie odporkyne z 19. septembra 2007 číslo X. zrušil, lebo od 13. septembra 2006 jej za obdobie od 1. septembra 1963 do 15. júna 1995 patrí starobný dôchodok.

Odporkyňa vo vyjadrení na odvolanie uviedla, že dôvody, ktoré uvádza v odvolaní navrhovateľka, nepovažuje za opodstatnené a trvá na vecnej správnosti jej napadnutého rozhodnutia. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v plnom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s v spojení s § 246c Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je nemocensky poistená, dôchodkovo poistená alebo poistená v nezamestnanosti podľa tohto zákona.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení (v znení platnom a účinnom v čase podania žiadosti) obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 65 ods. 8 písm. b/ citovaného zákona žene, ktorá v období od 1. januára 2004 do 31. decembra 2009 dovŕšila vek 57 rokov, sa dôchodkový vek určí tak, že k veku 57 rokov sa pripočíta v roku 2005 osemnásť kalendárnych mesiacov.

Z administratívneho spisu vyplýva, že navrhovateľka 11. júna 2007 podala odporkyni žiadosť o starobný dôchodok, s účinnosťou od 13. septembra 2006.

Navrhovateľka sa narodila 13. marca 1948 a nevychovala žiadne dieťa, preto dôchodkový vek v zmysle § 65 ods. 8 písm. b/ zákona o sociálnom poistení (v znení platnom a účinnom v čase podania jej žiadosti) dovŕšila 13. septembra 2006.

Navrhovateľka bola od 1.septembra 1963 do 15. júna 1965 (vrátane štúdia a zamestnania) nepretržite dôchodkovo poistená v civilnom zamestnaní, t.j. po dobu 31 rokov a 9 mesiacov.

S poukazom na uvedené skutočnosti je možné vyvodiť záver, že navrhovateľka ku dňu podania žiadosti o priznanie starobného dôchodku splnila podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení všetky požadované zákonné podmienky.

V posudzovanej veci však bolo potrebné zaoberať sa otázkou, aký vplyv má na vznik jej nároku skutonosť, že v čase, od ktorého navrhovateľka žiadala priznať starobný dôchodok bola príslušníčkou Policajného zboru Slovenskej republiky od 15.júna 1995 a jej služobný pomer trvá.

Odvolačný súd nepovažuje za správny právny názor odporkyne, podľa ktorého žiadosť navrhovateľky o priznanie starobného dôchodku musela zamietnuť, s poukazom na § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, ktorý výslovne uvádza, že tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, colníkov (ďalej len „policajt“), príslušníkov ozbrojených síl, ktorí vykonávajú profesionálnu službu v ozbrojených silách (ďalej len „profesionálny vojak“), a vojakov, ktorí sa počas výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách štúdiom alebo výcvikom pripravovali na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách (ďalej len „vojak prípravnej služby“), ak tento zákon neustanovuje inak.

Odvolačný súd na rozdiel od krajského súdu dospel k záveru, že citované ustanovenie § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení nebráni tomu, aby navrhovateľke, ktorá splnila všetky zákonom požadované podmienky, pričom nežiadala zhodnotiť v tomto konaní dobu služobného pomeru a ani príjmy dosiahnuté za jeho trvania bol priznaný nárok na starobný dôchodok.

Podľa názoru odvolacieho súdu znenie citovaného zákonného ustanovenia obsahuje len vymedzenie rozsahu všeobecného a osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) spôsobom, ktorý zamedzí súčasné dvojité zhodnotenie doby poistenia v oboch systémoch, nemá však za cieľ znevýhodňovať poistencov, ktorí sú poistení

v osobitnom systéme dôchodkového poistenia, ak splnili podmienky nároku na dávku výlučne po započítaní doby poistenia vo všeobecnom systéme a ak im pre nároky na dávku zo všeobecného systému netreba hodnotiť dobu poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou podmienky získania potrebnej doby poistenia).

Odporkyňa však takéto vymedzenie rozsahu jednotlivých dôchodkových systémov pri zamietnutí žiadosti navrhovateľky o starobný dôchodok nerešpektovala, keď navrhovateľke nezohľadnila skutočnosť, že splnila všetky zákonom o sociálnom poistení požadované podmienky vzniku nároku na uvedenú dávku.

Znenie § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení nemožno vykladať ako osobné vylúčenie príslušníkov ozbrojených zborov zo všeobecného systému sociálneho poistenia, lebo sa ním sledoval len zámer vylúčiť zo všeobecného systému sociálneho poistenia tie doby poistenia, v ktorých boli príslušníci ozbrojených zborov zúčastnení na sociálnom poistení (zabezpečení) v osobitnom systéme, ak zákon o sociálnom poistení neustanovoval inak.

Citované ustanovenie nemožno preto vykladať spôsobom, že podľa zákona o sociálnom poistení nemožno hodnotiť dobu poistenia, získanú vo všeobecnom systéme poistencovi len preto, že je príslušníkom ozbrojeného zboru. Takýto výklad uvedeného zákonného ustanovenia by mal za následok, že dôchodkovú dávku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia by nebolo možné priznať, pokiaľ je žiadateľ v služobnom pomere ako príslušník Policajného zboru Slovenskej republiky. Takýto postup by potom u časti poistencov všeobecného systému sociálneho poistenia mal za následok ich diskrimináciu, a to v dôsledku nerovnakého zaobchádzania v otázkach sociálneho zabezpečenia.

Navyše podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nárok na výsluhový dôchodok má policajt, ktorému sa skončil služobný pomer a ktorého služobný pomer trval najmenej 15 rokov. Navrhovateľka je príslušníčkou Policajného zboru SR od 15. júna 1995 a jej služobný pomer trvá a v súčasnosti je platiteľkou poistného na výsluhové zabezpečenie podľa osobitného predpisu (zákon č. 328/2002 Z.z.). Podmienky pre priznanie nároku na výsluhový dôchodok podľa uvedeného zákona nespĺňa, pričom treba zdôrazniť, že jeho priznania sa ani nedomáhala. V prípade, ak by v budúcnosti navrhovateľka na výsluhové zabezpečenie nezískala dobu poistenia v rozsahu, zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa

osobitného predpisu, alebo ak by nebolo poistné zhodnotené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu, Útvar sociálneho zabezpečenia by mal v súlade s § 141 ods. 4 zákona o sociálnom poistení povinnosť previesť Sociálnej poisťovni poistné, zaplatené na výsluhové zabezpečenie podľa osobitného predpisu. Aj táto úprava nasvedčuje pre záver, že znenie § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení obsahuje len vylúčenie dôb poistenia a nie osôb zo svojho poisťovacieho systému, ak právna úprava neustanovuje inak.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo vydané na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 220 a § 250q ods. 2 OSP s poukazom na § 250l ods. 2 OSP a § 250ja ods. 3 OSP).

V ďalšom konaní bude povinnosťou odporkyne postupovať v naznačenom smere, riadne preskúmať obdobie dôchodkového poistenia v civilnom zamestnaní, tak ako uvádza navrhovateľka a vo veci opätovne rozhodnúť v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým je správny orgán pri novom prejednaní veci viazaný (§ 250ja ods. 4 a § 250r OSP).

Odporkyňa zároveň v novom rozhodnutí v zmysle § 209 ods. 3 zákona o sociálnom poistení uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnej navrhovateľke priznal náhradu trov konania vo výške 130,83 euro do rúk jej právnej zástupkyne JUDr. E. G., advokátky advokátskej kancelárie G., spol., s.r.o., v B., na účet č. X., vedený v T., ktoré je neúspešná odporkyňa povinná zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Náhrada trov pozostáva z trov právneho zastúpenia, a to za 2 úkony právne pomoci (2 x 53,49 €) a 19 % DPH a z paušálnej náhrady k 2 úkonom právnej pomoci (2 x 6,95 €), teda spolu 130,83 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 26. novembra 2009

JUDr. Elena Zavadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová